

Antropologia dels sistemes de sexe/gènere

Codi: 101252

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OB	3	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Laia Narciso Pedro

Correu electrònic: Laia.Narciso@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Estel Malgosa Gasol

Laia Narciso Pedro

Equip docent extern a la UAB

A determinar

Prerequisits

No té prerequisits.

Objectius

Assignatura de tercer any del Grau en Antropologia Social i Cultural, s'imparteix durant el primer semestre i forma part de la matèria "Àmbits temàtics generals de l' Antropologia."

Aquesta assignatura:

- Desenvolupa la teoria antropològica i l'anàlisi de la diversitat cultural en els sistemes de sexe/gènere.
- Fa una crítica a l'androcentrisme científic i revisa supòsits, conceptes i teories, incorporant la perspectiva de gènere i la investigació feminista a les ciències socials.
- Aplica el coneixement disciplinari a la identificació i l'estudi de la realitat socio-cultural vinculada als debats actuals sobre gènere.

Això es fa mitjançant l'aproximació a:

- La crítica feminista i l'antropologia: presentació de les revisions empíriques, innovacions teòriques i metodològiques que els estudis de gènere han aportat a l'Antropologia Social i Cultural clàssica: etno-androcentrismes, sexismes i/o masclismes.

- Els canvis de perspectiva i els conceptes fonamentals vinculats: dels estudis sobre la dona universal a les relacions de sexe/gènere culturalment diverses.
- Els debats sobre sexe, gènere i status. El coneixement i anàlisi de les dicotomies naturalesa/cultura, públic/privat i producció/reproducció, i la seva relació amb les diferències i desigualtats.
- La relació i l'anàlisi de les categories de gènere, classe, "raça" i etnicitat.

OBJECTIUS:

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Identificar variabilitat transcultural dels sistemes de sexe/gènere i conèixer la teoria antropològica vinculada a aquesta qüestió.
- Comprendre les construccions socioculturals vinculades al sexe, gènere i identitat sexual.
- Aplicar el coneixement antropològic a problemes socio-culturals actuals.

Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural en els àmbits de l'educació, el gènere i els sistemes d'inclusió-exclusió.
2. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
3. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
4. Aplicar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures.
5. Identificar la variabilitat sociocultural a través de textos etnogràfics i fonts audiovisuals.
6. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
9. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
10. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
11. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

T1. Antropologia i feminisme. Conceptes bàsics i principals perspectives.

T2. Les oposicions binàries de la dominació: natura/cultura, públic/privat, producció/reproducció.

T3. Perspectiva antropològica sobre velles i noves violències sobre les dones.

T.4. El gènere com a frontera ètnica. Interseccionalitat.

T.5. Gènere, polítiques públiques i intervenció social.

Metodologia

Aquesta Guia Docent conté tota la informació relacionada amb l'assignatura. Paral·lelament, les docents responsables de cada grup facilitaran un programa detallat de l'assignatura a principi de curs, amb la bibliografia obligatòria i les instruccions precises de les activitats d'avaluació que estan descrites en aquesta guia docent, i per tant, no són modificables.

El/la protagonista del procés de ensenyament-aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat una metodologia basada en el treball continuat.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Sobre les sessions:

L'assignatura es desenvoluparà a través de sessions presencials dirigides, supervisades i de treball autònom.

Les sessions presencials es realitzaran sempre amb tot el grup classe i es dedicaran a la presentació dels continguts de l'assignatura per part del professorat i professionals convidats, segons el calendari que es facilitarà, amb la participació activa del grup d'estudiants en el seu anàlisi i discussió, de vegades en grups reduïts pel què aquestes sessions impliquen sempre un treball autònom previ o posterior.

El treball autònom inclou activitats com la lectura i l'estudi comprensiu i analític de textos, el visionat comprensiu i analític de materials audiovisuals, la recerca de referències bibliogràfiques, la recollida de informació, l'observació i l'escriptura, entre d'altres.

Les sessions supervisades seran presencials o virtuals (amb cita prèvia) especialment orientades a contribuir al seguiment de l'assignatura i realitzar les activitats d'avaluació.

Sobre la comunicació:

La comunicació es realitzarà a través del Moodle.

Sobre els treballs escrits

Aspectes formals i de format: Tots els treballs escrits han d'entregar-se

A través de Moodle Identificats amb el NIU En format Word

Amb el número de pàgina

Indicant el nombre total de paraules En català, castellà o anglès

Sense errors ortogràfics i/o gramaticals

Amb cites, notes, referències i bibliografia en format APA

Consultar les instruccions específiques de cada treball.

Criteris de correcció:

-Qualitat de la presentació, format, redacció i referències bibliogràfiques en APA.

-Comprensió, amplitud i profunditat de l'anàlisi de la bibliografia, presentacions i visionats treballats i la seva relació amb els conceptes de l'assignatura.

-Presentació d'un text articulat a través d'una argumentació coherent i fonamentada acadèmicament.

-Vinculació de les presentacions, bibliografies i/o visionats amb exemples etnogràfics provinents de la premsa, la pròpia experiència o l'observació etnogràfica.

Escala de qualificació:

Fins a quin punt s'han aconseguit els objectius assenyalats en els criteris de qualificació?

-No avaluable: Absent o No entregat

-0: entrega fora de termini o del Moodle sense justificació degudament acreditada.

-1-4,9: entrega no basada en els materials d'anàlisi requerits en cada cas o basada només en una descripció o resum dels mateixos.

-5-6,9: entrega basada només en l'articulació dels textos d'anàlisi obligatoris.

-7-8,9: entrega basada en els textos d'anàlisi obligatoris incorporant textos addicionals o exemples etnogràfics -experiència, premsa, observació-.

-9-10: entrega basada en els textos d'anàlisi obligatoris incorporant materials addicionals i exemples etnogràfics -experiència, premsa, observació-.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Preparació a l'aula d'activitats d'avaluació	2	0,08	
Sessions teòriques i pràctiques en gran grup	16	0,64	
Visionats i conferències en gran grup	12	0,48	
Tipus: Supervisades			
Activitat presencial d'avaluació	1,5	0,06	
Tutories individuals i/o grupals (presencials i/o virtuals)	2	0,08	
Tipus: Autònomes			
Lectures, anàlisi, preparació i redacció de treballs individuals i grupals i estudi	45	1,8	
Observacions, en grup i individuals	10	0,4	

Avaluació

Avaluació Continuada

Activitats d'avaluació

Activitat 1: Comentari (30%)

Lliurament d'un comentari crític relacionant 3 lectures proposades en el programa de l'assignatura.

Activitat 2: presentació grupal (30%)

Realització i presentació oral a classe d'un màxim de 10 minuts en grups de tres persones d'un treball d'anàlisi d'un mínim de 10 hores de observació participant i/o material audiovisual escollit, 2 lectures a escollir entre les opcions proposades en el programa de l'assignatura. Cada opció de lectures només podrà ser escollida per un grup d'estudiants.

L'activitat es dividirà en tres lliuraments:

- Guió de la presentació i elecció i fonamentació del material audiovisual (20% de la nota)
- Power point o prezzis de la presentació oral (10% de la nota)
- Presentació oral (60% de la nota, dividida en 40% de la nota assignada per el professorat i el 20% de la nota assignada per l'alumnat a través de la co-avaluació).

Exàmen (40%)

Test escrit individual a classe sobre el contingut de les sessions, incloent les lectures obligatòries, les ponències i els visionats relacionats.

Normativa d'avaluació

- En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.
- Per considerar superada l'assignatura es necessitarà obtenir una nota mínima de 5,0 com a nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les activitats, considerant el percentatge de cada una d'elles en la nota final.
- Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte d'una nova avaluació.
- L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.
- Els que per assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària o altres motius previstos en les seves respectives normatives no poguessin concórrer a alguna de les activitats d'avaluació programades, tenen dret a que se'ls programi un dia i hora diferents per a la seva realització.
- Els que participin en les diferents activitats d'avaluació i ho necessitin, rebran una justificació documental d'aquesta participació.
- La còpia o plagi, tant en el cas dels treballs com en el cas dels exàmens, constitueix un delicte que serà sancionat amb un 0 (zero) a l'activitat, pèrdua del dret a re-avaluació i es suspendrà tota l'assignatura. Recordar que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o una part el treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és presentar tot o part d'un text d'un/a autor/a com a propi, sense citar les fonts, sigui en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" en: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.
- Qui lliura les activitats dos dies tard no pot obtenir més d'un 8 de qualificació, i qui els lliura entre 2 i 7 dies tard, no pot obtenir més d'un 5.

Sobre la recuperació

- Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total i haver obtingut una nota mitjana de les 3 (tres) activitats d'avaluació equivalent o superior a 3,5.
- La recuperació constarà d'una única prova i es realitzarà el dia, hora i lloc establerts per la Facultat
- La nota obtinguda constituirà la nota final de l'assignatura.

Avaluació en cas de no presencialitat

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari crític vinculant tres lectures obligatòries	30%	28	1,12	2, 3, 5, 6, 8
Presentació a classe de 10 minuts en grups de tres persones sobre 10 hores de material audiovisual i/o observació participant i 2 articles	30%	27	1,08	1, 4, 7, 10, 11
Test escrit individual basat en les lectures obligatòries, les ponències invitades i el temari desenvolupat	40%	6,5	0,26	1, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

Bibliografia general:

Aixelà Cabré, Y. (2005). *Género y antropología social*. Sevilla: Editorial Doble J.

Essed. Ph., Goldberg, T. & Kobayashi, A. (2009). *A companion to Gender Studies*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Essed. Ph., Goldberg, T. & Kobayashi, A. (2009). *A companion to Gender Studies*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Harris, O. y Young, K. (1979). *Antropología y feminismo*. Barcelona: Editorial Anagrama. Fausto-Sterling, A. [2000] (2006). *Cuerpos sexuados. La política de género y la construcción de la sexualidad*. Barcelona: Editorial Melusina.

Héritier, F. (1996). *Masculino/Femenino. El pensamiento de la diferencia*. Barcelona: Ariel.

Lewin, E. (2006). *Feminist Anthropology. A Reader*. Oxford: Blackwell.

Lancaster, R. & di Leonardo, M. (eds.) (1997). *The Gender/Sexuality Reader: Culture, History, Political Economy*. London: Routledge.

Laqueur, T. (1994). *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Madrid: Cátedra/Universidad de Valencia (Serie Feminismos)

Martín Casares, A. (2006). *Antropología del Género. Culturas, mitos y estereotipos sexuales*. Madrid: Cátedra.

Moncó, Beatriz. (2011). *Antropología del género*. Madrid: Síntesis.

Moore, H. [1988] (1991). *Antropología y feminismo*. Madrid: Cátedra.

Programari

No es requjereix programari específic.